

Socialnämnden

Daniel Bäckman
Controller
daniel.backman@ekero.se

Socialnämnden - förslag verksamhetsplan och budget 2023

Dnr SN22/11

1. Grunduppdrag

Socialnämnden ansvarar på uppdrag av Kommunfullmäktige för socialtjänsten i Ekerö kommun. Uppdraget styrs av socialnämndens reglemente, Ekerö kommuns mål och riktlinjer samt nationella mål och lagar för området.

De huvudsakliga lagarna som styr socialnämndens uppdrag är socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Vidare tillämpas hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och patientlagen (PL) i uppdraget avseende särskilt boende för äldre samt daglig verksamhet och bostad med särskild service enligt LSS.

Socialnämndens uppdrag är att;

- Svara för att barn/unga och familjer, vuxna, samt äldre personer och personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar samt anhöriga till dessa målgrupper, får det stöd och den hjälp de har rätt till enligt lagar, mål och riktlinjer för området. Socialnämnden svarar även för mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande asylsökande barn.
- Svara för att myndighetsutövning sker på ett likvärdigt och rättssäkert sätt.
- Svara för att insatser och tjänster enligt SoL och LSS i egen regi samt via externa utförare utförs med god kvalitet.
- Svara för ett effektivt resursutnyttjande av tjänster och verksamheter som motsvarar behoven.
- Samverka med andra huvudmän och organisationer så att de samlade insatserna för den enskilde har god kvalitet och bidrar till att denne kan leva ett självständigt liv.

2. Utmaningar

Socialnämndens uppdrag påverkas av förändringar i omvärlden, i form av samhällstrender och tendenser, förändrad lagstiftning mm. Utöver det finns lokala utmaningar som nämnden behöver ta hänsyn till i sin verksamhetsplanering för kommande år. Utmaningar för socialnämnden inför kommande år och framöver sammanfattas i det följande.

2.1 Förändringar i omvärlden

Trender som påverkar det kommunala uppdraget fram emot 2030

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) publicerade 2021 en omvärldsanalys med information om utvecklingstrender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram emot 2030. Nedan följer ett urval av de trender som SKR lyfter i sin rapport.

- Kompetensförsörjning är en central fråga såväl för kommuner och regioner som för näringslivet. För att upprätthålla välfärden är det avgörande för kommuner och regioner att kunna bemanna verksamheter med kompetenta medarbetare och använda individens kompetens rätt, vilket även ställer krav på bl.a. kommuner att aktivt arbeta för att skapa förutsättningar för samt säkerställa kompetens.
- Den digitala mognaden hos befolkningen innebär ökade förväntningar på att kommuner och regioner tillhandahåller moderna stöd och tjänster. Covid-19-pandemin har på flera sätt inneburit ett digitalt språng där nya grupper har blivit användare av olika typer av tjänster.
- Den statliga styrningen är omfattande och fragmentiserad, vilket försvårar för kommuner och regioner att göra prioriteringar utifrån ett helhetsperspektiv.
- Komplexa samhällsutmaningar kräver nya arbetssätt. Vår tids utmaningar påverkas av att världen blir alltmer global och mindre förutsägbar än tidigare. För att hantera komplexa samhällsutmaningar, där ingen aktör är ensam ansvarig eller har egen rådighet, krävs nya lösningar och arbetssätt.
- Ökad medvetenhet om samhällets sårbarhet där vi behöver bygga kunskap och fördela ansvar för kriser som kan uppstå. Hälso- och sjukvård, livsmedel och dricksvattenförsörjning, transporter samt energiförsörjning är några av de utpekade områden som har direkt bäring på kommuners och regioners uppgifter.

Förändrad lagstiftning

Ett flertal större utredningar, lagförslag samt nya lagar är aktuella inför de närmaste åren. Några av de som bedöms ha störst påverkan på socialnämndens uppdrag är;

- Slutbetänkandet för utredningen ”Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag” överlämnades till den förra regeringen i augusti 2020. Fokus i förslaget till den nya socialtjänstlagen är att socialtjänsten skall vara kunskapsbaserad och lättillgänglig samt att barnrätten ska stärkas. I förslaget läggs även stor vikt vid tidiga och förebyggande insatser samt på insatser som ska erbjudas utan behovsprövning och biståndsbeslut.
- Utredningen om en äldreomsorgslag presenterades i juni 2022 (SOU 2022:41). Där föreslås hur hälso- och sjukvårdslagstiftningen kan förstärkas så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får kommunal hälso- och sjukvård, däribland personer som har stöd och hjälp från äldreomsorgen. Förslagen avser bland annat att tillvarata de möjligheter som finns i att utveckla såväl äldreomsorg som kommunal och regional primärvård. Förslaget har varit ute på remiss och bereds nu på socialdepartementet.

- I juni 2021 beslutade riksdagen att titeln undersköterska ska bli en skyddad yrkestitel. Riksdagens beslut innebär att endast den som har ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska ska få använda titeln i yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område och i verksamhet enligt SoL och LSS. Den som har en tillsvidareanställning som undersköterska när de nya reglerna börjar gälla får använda titeln till juni 2033. Sedan behöver personen i fråga ha beviljats ett bevis för att därefter få fortsätta att kalla sig undersköterska. Lagändringarna börjar gälla den 1 juli 2023.
- 1 juli 2022 trädde en ny lagändring i kraft vilken innebär krav på att den som har bistånd i form av hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms uppenbart onödigt. Riksdagen har även beslutat att bara den som har bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska enligt 4 kap. 5 a § patientsäkerhetslagen får utses till fast omsorgskontakt. Från och med den 1 juli 2023 krävs att den som utses till fast omsorgskontakt ska ha yrkestiteln undersköterska.
- Den 1 januari 2023 träder två nya lagändringar i kraft som innebär stärkt rätt till personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (1993:387). Den nya lagen rör förebyggande stöd, aktiverings- och motiveringsinsatser, schablonavdrag för föräldraansvar och assistans för egenvård. Lagändringarna innebär att fler personer ökar sina möjligheter att få personlig assistans beviljad, och det är oklart hur detta kommer påverka socialförvaltningen.
- Samsjuklighetsutredningen har haft i uppdrag att se över hur organisering och ansvar ska se ut kring personer med samsjuklighet av skadligt bruk/substansberoende och andra psykiatriska tillstånd. Förslaget är att samtliga vård- och behandlingsinsatser för vuxna med samsjuklighet ska hanteras av regionen och att socialtjänstens ansvar i dessa ärenden ska bestå av kartläggning av levnadsförhållanden, förebyggande arbete, sociala stödsatser samt anhörigstöd. De förändringar i lagstiftning som samsjuklighetsutredningen föreslår förväntas träda i kraft 2025.
- God och nära vård är ett övergripande mål för den omställning som sker inom hälso- och sjukvården och som syftar till att patienten ska få en god, nära och samordnad vård. Primärvården ska vara navet i vården och samspela med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänst. Utredningen ”Samordnad utveckling för en god och nära vård (S2017:01)” har tagit fram förslag till en färdplan och målbild för förflyttningen som pågår fram till 2027.

Övrigt

Flyktingar från Ukraina omfattas av massflyktsdirektivet vilket innebär att de i dagsläget inte har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen. Sveriges Kommuner och Regioner har under sommaren 2022 skickat in en hemställan till Regeringen avseende ukrainska flyktingars rätt till SFI och andra sociala insatser.

Under 2022 genomfördes val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. I och med att riksdagsvalet innebar ett regeringsskifte väntas vissa förändringar inom det socialpolitiska området. Kommunfullmäktige i Ekerö fastställde i december 2022 Mälaröalliansens politiska

plattform som inriktning för de kommunala verksamheterna under mandatperioden 2023-2026. Nämnderna ska fastställa mål för mandatperioden under våren 2023.

2.2 Lokala utmaningar

Kompetens, arbetssätt och insatser för att möta medborgarnas behov

Allt fler ärenden som aktualiseras inom socialnämndens ansvarsområde är av komplex karaktär. De senaste åren har exempelvis ärenden gällande våld i nära relation ökat, framför allt när det gäller yngre barn som utsätts för eller bevittnar våld. Vidare fortsätter målgruppen unga vuxna med neuropsykiatriska diagnoser att öka medan det för äldreomsorgen är en utmaning att individanpassa insatser utifrån den mångfald av behov som finns hos personer 65 år och äldre. Samtidigt märks en ökad psykisk ohälsa bland flera målgrupper.

För att möta utvecklingen med det ökande våldet i nära relationer kommer under 2023 arbetet med att utveckla rutiner och arbetssätt att fortsätta med utgångspunkt från de nya riktlinjerna för arbetet mot våld i nära relationer. Som en del i det arbetet kommer insatser för att säkerställa skydd och socialt stöd för barn och unga att fortgå samtidigt som deras delaktighet stärks och kommunikationen kring insatserna förbättras. Därtill planeras ett projekt för att säkerställa skydd på hemmaplan och öka barnets möjlighet att vara kvar i sitt sociala sammanhang med skola och fritidsaktiviteter, vilket även förväntas ge minskade placeringskostnader.

När det gäller personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar finns en planering för kompetenshöjande insatser för personal inom myndighet- och utförarverksamheter avseende såväl målgruppens behov som metoder och digitala hjälpmedel.

Inom både äldre- och funktionshindersonsorgen kommer påbörjade men även nya arbetssätt att implementeras för att åstadkomma en bättre individanpassning och ett mer gemensamt synsätt mellan myndighet och utförare. Vidare ska brukarnas delaktighet i utredning och utförande av insatser stärkas. Det riktade statsbidraget för att "säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" den s.k. äldresatsningen ingår med 9,7 mnkr och används till att finansiera flera insatser riktade till personer över 65 år.

För att utveckla arbetet med att främja psykisk hälsa bland socialnämndens målgrupper kommer mötesplatser att fortsätta utvecklas för både äldre och personer med funktionsnedsättning. Samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen fortsätter för att kunna ge tidigt stöd till barn och familjer i syfte att förebygga en negativ utveckling.

Arbetet med implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, fortgår inom projektet Barnrättsresan. Under hösten 2022 har arbetsgruppen arbetat med upprättande av en handlingsplan för förvaltningens barnrättsarbete. Handlingsplanen, som utgår från tidigare författad nulägesanalys, består av en rad aktiviteter som syftar till att bli stärka barns delaktighet och barns bästa, och ska implementeras på berörda enheter under 2023.

Ekerö kommun står, på samma sätt som övriga kommuner i landet, inför en betydande kompetensförsörjningsutmaning. Den demografiska utvecklingen, med färre i yrkesverksam ålder, kommer att öka efterfrågan på välfärdens tjänster där kompetensbehovet ökar mest inom vård och omsorg. Aktiviteter för att möta utmaningen sker med utgångspunkt från områdena ”attraktiv arbetsgivare”, ”nya lösningar” och ”hållbart arbetsliv”.

Bland annat genomförs kompetenshöjning för personal inom äldreomsorgens verksamheter i egen regi och LOV:ade aktörer inom ramen för Äldreomsorgslyftet. Ekerö kommun beräknas erhålla 4 mnkr i statsbidrag för satsningen. Exempel på utbildningar är studier till undersköterska, specialistundersköterska, ledarskapsutbildning och annan utbildning inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen som har relevans för arbetet med vård och omsorg om äldre.

Vidare deltar socialförvaltningen i Yrkesresan som är en nationell satsning med regionalt genomförande för lokal kompetens. Syftet med Yrkesresan är bland annat att bidra till en kunskapsbaserad, jämställd och jämlik socialtjänst. Först ut att påbörja Yrkesresan 2023 är socialsekreterare, chefer och arbetsledare som arbetar med mottagning, utredning, uppföljning och familjehem inom individ- och familjeomsorgen. Därefter lanseras det successivt för övriga verksamheter fram till och med 2026.

De resurser som sammantaget finns för att möta och hantera dessa utmaningar summeras till 4,4 mnkr i 2023 års budget.

Intern och extern samverkan

De alltmer komplexa ärenden och processer som socialnämnden har att hantera ställer också krav på intern och extern samverkan för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda och för att nämndens uppdrag i övrigt ska kunna fullgöras. Viktig kompetens kan i detta avseende finnas såväl inom andra förvaltningar som hos andra huvudmän.

Ett exempel på intern samverkan som pågår är pilotprojektet Samordnad familjeplan (SFP) som syftar till att underlätta för familjer som har kontakt med flera enheter inom socialförvaltningen samt till att förbättra samverkan dem emellan. Projektet ska utvärderas i april 2023 med ambitionen att implementera arbets sättet i den ordinarie verksamheten.

Vidare kommer stärkt samverkan mellan äldreomsorgen, funktionshindersomsorgen och hälso- och sjukvårdsteamet att ske under 2023 i syfte att bland annat genomlysas resursfördelningen och kvalitetssäkra hälso- och sjukvårdsinsatser.

Den externa samverkan kommer fortsatt utvecklas genom nätverk med andra förvaltningar inom kommunen, andra kommuner samt andra aktörer och myndigheter. Exempel på detta är bl a samverkan med Region Stockholm inom ramen för God och nära vård samt samverkan med Centrum för vuxenutbildning, arbetsmarknad och gymnasium (CVAG) kring arbetsmarknads-insatser bl a välfärdsjobb.

Ett ytterligare exempel på extern samverkan sker genom samverkansmodellen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) där Ekerö kommun tillsammans med lokalpolis Vällingby arbetar

tillsammans för att stärka det brottsförebyggande arbetet, motverka nyrekrytering av ungdomar till grövre kriminalitet och narkotika samt fånga upp ungdomar som befinner sig i riskzon. SSPF initierades hösten 2022 och under 2023 ska samverkansmodellen fortsatt implementeras och anpassas gentemot målgruppen inom kommunen.

Samverkan med civilsamhället kommer under de närmaste åren att fortgå i olika former. Arbetet med att bryta ofrivillig ensamhet bland äldre samt väntjänst för personer med funktionsnedsättningar kommer att fortsätta utvecklas, liksom arbetet med att erbjuda stöd i integrationen av nyanlända genom samarbetet med bland andra Ekerö pastorat.

De resurser som sammantaget finns för att möta och hantera dessa utmaningar summeras till 1,2 mnkr i 2023 års budget.

Lokalförsörjning för kvalitativ och effektiv verksamhet

Socialnämnden är beroende av tillgång till ändamålsenliga lokaler för att kunna bedriva sina verksamheter. För att tillgodose detta på ett sätt som är långsiktigt hållbart, ur såväl ett socialt som ett ekonomiskt perspektiv, krävs en god samverkan med kommunens stadsbyggnadsförvaltning samt en fungerande lokalförsörjningsprocess.

Inom såväl äldreomsorgen som funktionshindringsomsorgen finns ett långsiktigt behov av fler platser i särskilt boende respektive bostad med särskild service. Därtill finns behov av utökning av lokaler för demensdagvård respektive översyn och planering av lokaler för daglig verksamhet enligt LSS.

Under de närmaste åren väntas två särskilda boenden för äldre färdigställas. Dels boendet på Tranholmen som ska ersätta Ekgården, dels det nya boendet vid Träkvista torg. Under 2023 kommer frågan om driftsform för det nya boendet vid Träkvista torg aktualiseras för beslut av socialnämnden. Tillträde och driftstart för båda boendena är 2025.

I väntan på att dessa boenden ska färdigställas planeras paviljongen vid Söderströmsgården att tas i bruk för särskilt boende under 2023.

När det gäller gruppboende kommer Svalans gruppboende att åter startas upp under 2023 efter ombyggnation. Planeringen av två ytterligare boenden de närmaste åren kommer att fortsätta där bl a ett ramprogram för bostad med särskild service att presenteras för socialnämnden under året. Ramprogrammet kommer sedan ligga till grund för socialnämndens kravställning avseende nya grupp- och servicebostäder.

Under de närmaste åren kommer också en översyn att göras av lokalanvändningen inom daglig verksamhet för att säkerställa långsiktigt ändamålsenlig verksamhet. Detsamma gäller lokalerna inom äldreomsorgen. Syftet är att uppnå ökad självständighet för den enskilde samt ökad kvalitet och kostnadseffektivitet. En översyn kan resultera i att det finns behov av att bygga nytt, bygga om eller planera för att samnyttja olika verksamheters lokaler.

De resurser som sammantaget finns för att möta och hantera dessa utmaningar summeras till 1,6 mnkr i 2023 års budget.

Digitalisering och välfärdsteknik

För att möta kompetensutmaningen genom nya lösningar och arbetssätt men också för att möta medborgarnas behov och förväntningar i en alltmer digitaliserad omvärld finns ett utvecklingsbehov för att kunna erbjuda digitala tjänster och välfärdstekniska lösningar. Målsättningen är att underlätta kontakten med socialtjänsten, öka kvaliteten i de insatser som erbjuds samt effektivera och underlätta arbetet för medarbetarna.

Socialförvaltningen arbetar tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen för att identifiera och genomföra välfärdstekniska lösningar med utgångspunkt i brukarnas och verksamheternas behov samt utifrån den digitala agendans utvecklingsområden. Under 2023 kommer Socialförvaltningens organisation att förstärkas med en "IT-samordnare" för att leda och samordna digitaliseringsarbetet. Prioriterade utvecklingsområden är bland andra;

- Tillgång till olika välfärdstekniska lösningar i hemmet för att kunna ersätta mindre vård- och omsorgsbehov.
- Fortsatt satsning på digital infrastruktur och tillgång till digitala hjälpmedel.
- Utveckla fler digitala lösningar för att underlätta kontakt med socialförvaltningen.
- Utveckla automatiserade handläggningsprocesser för att frigöra tid för stöd.

De resurser som sammantaget finns för att möta och hantera dessa utmaningar summeras till 2,5 mnkr i 2023 års budget.

Smartare resursanvändning

Under 2021 och 2022 har kostnadsanalyser, kostnad per brukare, genomförts inom respektive verksamhetsområde för att belysa Ekerö kommuns kostnader i förhållande till andra kommuners. Kostnadsanalyserna används av förvaltningen som underlag för åtgärder i arbetet för en kostnadseffektiv och kvalitativ verksamhet. Ett arbete som förvaltningen prioriterar är kompetens- och resursoptimering inom den egna regiverksamheten.

Ett projekt med kommunala välfärdsjobb kommer att genomföras under året. Målgruppen är personer med försörjningsstöd som står längre från arbetsmarknaden och där syftet är att öka deras möjligheter till arbete på den reguljära arbetsmarknaden genom att ge dem yrkeserfarenhet, vid behov språkträning och utbildningsinsatser kopplade till det arbete som utförs.

I övrigt bidrar införandet av digitalisering och välfärdstekniska lösningar till en smartare resursanvändning.

De resurser som sammantaget finns för att möta och hantera dessa utmaningar summeras till 0,8 mnkr i 2023 års budget. Effekterna av åtgärder som genomförs inför och under verksamhetsåret för att sänka verksamhetens nettokostnader kan summeras till 11,1 mnkr i 2023 års budget.

3. Utvecklingsuppdrag

Utveckling inom socialnämndens verksamhetsområde sker inom ramen för redan fattade beslut eller inom ramen för löpande verksamhet d v s grunduppdraget. Under 2023 kommer socialnämnden att fastställa mål för mandatperioden. Dessa kan komma att medföra ett eller flera utvecklingsuppdrag för de kommande åren.

4. Ekonomi

Nämndens nettoram ökar med 25,7 mnkr, från 574,1 mnkr år 2022 till 599,8 mnkr år 2023, motsvarande 4,5 %. De budgeterade intäkterna ökar med drygt 10 % och kostnaderna med drygt 5 %.

Ökningen av de budgeterade kostnaderna är en följd av ökade volymer (3 %) samt ökade löner och övriga kostnader (2 %). Med utgångspunkt från den relativt sett höga inflationen finns en risk att såväl lönekostnader som övriga kostnader ökar mer än budgeterat.

Bland annat genom höjningen av prisbasbeloppet för 2023 ökar även intäkterna, men i betydligt mindre omfattning. De ökade intäkterna avser i stället främst ersättning från Region Stockholm för delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Osäkerheter med anledning av konjunkturläget, med bl a bostads-/prisförändringar och risk för ökad arbetslöshet, kan medföra risk för negativ påverkan på det ekonomiska utfallet för försörjningsstöd under året.

4.1 Driftbudget

Resultatbudget

Socialnämndens samlade resultatbudget omfattar samtliga intäkter och kostnader för verksamhetsåret, med undantag av s k förvaltningsinterna poster (i huvudsak driftersättning till egenregiverksamheten).

Ökningen av kostnader och intäkter mellan budget 2022 och budget 2023 är främst en följd av ökade intäkter av från regionen för delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter, ökade lönekostnader samt ökade kostnader för köp av verksamhet.

Statsbidrag/stimulansbidrag igår med 10 mnkr i 2023 års budget, men möjlighet finnas att Ekerö kommun tilldelas eller ges möjlighet att ansöka om ytterligare medel utöver detta.

Tabell 1. Resultatbudget 2023¹

<i>tkr, inkl interna transakt.</i>	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Summa externa intäkter	75 113	89 795	96 668
- varav statsbidrag	13 959	29 894	26 033
- varav taxor och avgifter	22 797	18 875	20 362
Summa interna intäkter	2 931	0	2 248
- varav driftsersättningar	0	0	0
- varav lokalhyresersättn/int hyresint	0	0	0
Summa intäkter	78 044	89 795	98 916
Personalkostnader inkl po	-270 902	-289 635	-304 751
Lokalhyra intern	-55 334	-51 207	-55 563
Lokalhyra extern	-2 340	-3 057	-2 598
Övriga externa kostnader	-67 764	-60 143	-65 581
Köp av huvudverksamhet	-234 598	-240 465	-251 009
Driftsersättningar	-10 089	-17 475	-15 713
Lokalhyresersättningar	0	0	0
Övriga interna kostnader	-108	-797	-2 442
Avskrivningar och internränta	-1 409	-1 135	-1 083
Summa kostnader	-642 544	-663 915	-698 741
Nettokostnad	-564 500	-574 120	-599 825

1. Budget med gjorda effektiviseringar, inklusive förändringar avseende intäktsförstärkning och kostnadsreducering.

Budget per verksamhet

Budget per verksamhet visar att nettokostnaderna ökar mest inom särskilt boende för äldre samt inom myndighetsutövning, ledning och administration och minskar mest inom personlig assistans och insatser i ordinärt boende för äldre. Den sistnämnda minskningen är framför allt en effekt av ökade intäkter från regionen för delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter. För särskilt boende för äldre beräknas paviljongen vid Söderströmmsgården tas i drift under första delen av året vilket påverkar kostnaderna.

Såväl kostnader som intäkter kopplat till insatser för nyanlända och ensamkommande barn ökar jämfört med föregående års budget till följd av ett ökat antal personer i etablering.

För verksamheterna korttidsvistelse enligt LSS (Knalleborg), förebyggande verksamhet för äldre (redovisas under övriga insatser inom äldreomsorgen) samt familjehem ökar nettobudgeten såväl i absoluta (kronor) som relativa termer (procent) jämfört med året innan.

Tabell 2. Budget per verksamhet¹

Plus (+) = högre budget Minus (-) = lägre budget

tkr	Utfall 2021 netto	Budget 2022		Budget 2023			Förändring år 2022 jämfört föregående års budget						
		Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
TOTALT	-556 778	89 795	-663 915	-574 120	98 814	-698 639	-599 825	9 019	34 725	25 705	10,0%	5,2%	4,5%
Politisk verksamhet	-1 240	105	-1 468	-1 363	0	-1 667	-1 667	-105	198	303	-100,0%	13,5%	22,2%
Äldreomsorg													
Ordinärt boende	-56 649	15 271	-77 875	-62 604	19 560	-76 672	-57 112	4 289	-1 203	-5 492	28,1%	-1,5%	-8,8%
Särskilt boende	-146 381	39 121	-182 045	-142 924	39 493	-197 928	-158 435	372	15 883	15 511	1,0%	8,7%	10,9%
Övriga insatser	-1 798	1 581	-2 858	-1 277	1 934	-3 881	-1 947	353	1 024	671	22,3%	35,8%	52,5%
Insatser för personer med funktionsnedsätt.													
Boende (LSS och SoL)	-126 023	7 527	-137 584	-130 057	7 759	-141 908	-134 149	232	4 325	4 092	3,1%	3,1%	3,1%
Daglig verksamhet (LSS)	-39 389	949	-38 865	-37 917	1 660	-42 637	-40 977	711	3 772	3 060	75,0%	9,7%	8,1%
Personlig assistans (LSS och SFB)	-19 219	9 121	-35 138	-26 017	7 257	-27 069	-19 812	-1 865	-8 069	-6 205	-20,4%	-23,0%	-23,8%
Korttidsvistelse (LSS)	-6 211	145	-5 029	-4 884	182	-6 981	-6 799	37	1 952	1 915	25,3%	38,8%	39,2%
Hemtjänst, boendestöd m.m. (SoL)	-15 825	1 314	-21 640	-20 325	1 375	-16 841	-15 466	61	-4 798	-4 859	4,6%	-22,2%	-23,9%
Övriga insatser (LSS)	-5 309	52	-6 912	-6 859	56	-7 479	-7 423	4	567	564	7,0%	8,2%	8,2%
Insatser för vuxna missbrukare													
Heldygnsplacering, SoL och LVM	-6 622	352	-2 619	-2 267	322	-2 924	-2 602	-30	305	335	-8,6%	11,6%	14,8%
Övriga insatser	-1 377	0	-1 631	-1 631	0	-1 651	-1 651	0	19	19	0,0%	1,2%	1,2%
Övrig vuxenvård													
Heldygnsplacering, SoL	-2 352	430	-6 802	-6 372	586	-6 345	-5 759	156	-457	-613	36,4%	-6,7%	-9,6%
Övriga insatser	-1 161	0	-1 150	-1 150	4	-872	-868	4	-278	-282	0,0%	-24,2%	-24,5%
Insatser för barn & unga inkl. familjerådgivn.													
Institutionsvård (SoL/LVU)	-8 789	328	-8 808	-8 480	418	-8 361	-7 943	90	-446	-536	27,5%	-5,1%	-6,3%
Familjehem/jourhem	-16 195	1 050	-17 993	-16 943	572	-20 220	-19 648	-478	2 227	2 705	-45,5%	12,4%	16,0%
Övriga insatser	-11 588	367	-13 389	-13 022	109	-12 666	-12 557	-258	-722	-464	-70,3%	-5,4%	-3,6%
Försörjningsstöd	-22 333	0	-22 250	-22 250	0	-24 235	-24 235	0	1 985	1 985	0,0%	8,9%	8,9%
Ensamkommande och nyanlända													
Ensamkommande barn- och unga	-3 069	1 826	-1 219	607	5 141	-5 141	0	3 315	3 922	607	181,6%	321,8%	-100,0%
Nyanlända invandrare	-1 269	8 372	-8 929	-557	11 447	-11 448	0	3 075	2 519	-557	36,7%	28,2%	-99,9%
Mynd.utövn., ledn & adm	-63 979	1 882	-69 712	-67 829	939	-81 712	-80 773	-943	12 001	12 944	-50,1%	17,2%	19,1%

1. Budget med gjorda effektiviseringar, inklusive förändringar avseende intäktsförstärkning och kostnadsreducering.

Risker

Rysslands invasion av Ukraina, pandemins påverkan samt andra händelser i omvärlden har vilken medfört ökade priser för livsmedel, el, drivmedel och andra förbrukningsvaror som i sin tur lett till en ökad inflation. Inflationen medför också en höjning av prisbasbeloppet för 2023. Sammantaget påverkar detta kostnaderna för individ- och familjeomsorgens verksamheter i hög grad, framför allt kostnaderna för ekonomiskt bistånd men även kostnaderna för placering av barn, unga och vuxna. Utfallet av årets lönerörelse kan komma att påverka kostnaderna utöver budget, framför allt inom egenregiverksamheten. Förändringar av index som styr ersättningsnivåer enligt avtal kan komma att påverka det ekonomiska utfallet. Volymutvecklingen är ytterligare en faktor som starkt påverkar nämndens ekonomiska utfall. Detta gäller såväl insatser kopplade till enskilda individer inom individ- och familjeomsorgen och funktionshinderomsorgen samt till insatser som omfattas av flera, företrädesvis inom äldreomsorgen.

4.2 Förändringar

Budget utgår från beslutade förändringar av taxor och avgifter. Ändrad princip för beräkning av avgift för heldygnskost inom särskilt boende för äldre ökar de budgeterade intäkterna med 0,8 mnkr på helårsbasis. Förändringar av hyror för bostäder inom äldre- respektive funktionshinderomsorgen följer Ekeröbostäders förhandlade hyresförändringar samt tidigare fattade beslut om förändrade principer för hyressättning.

Utöver detta har habiliteringsersättningen höjts från åtta till tio kronor per timme, vilket ökar kostnaderna med 0,2 mnkr för helåret 2023.

Tabell 3. Förändringar budget 2023

Förändringar i budget, exklusive effektiviseringar eller effekter av volymförändring (demografi) och generella prisförändringar.

Lägre kostnad/Högre intäkt (reducerad nettobudget) än året innan = positiva tecken (+)

Högre kostnad/ Lägre intäkt (ökad nettobudget) än året innan = minus (-)

Tabellen redovisar intäktsförstärkningar och kostnadsreduceringar.

Tabellen redovisar även ev omprioriteringar och satsningar, inom given budgetram.

Kto	Vrk	Nr	Förändring jämfört budget 2022	Budget 2023	Tot budget efter förändring
3130	510210	1.	Avgift för heldygnskost, vård- och omsorgsboende	750	158 431
3410	510210/513110	2.	Översyn hyressättning (beslut 2019-10-02)	1 900	270 735
5201	513510	3.	Höjd habiliteringsersättning (8->10 kr/timme)	-200	40 977
S:a förslag förändringar år 2023 jämfört föregående år				2 450	

Förändringar inom grunduppdraget (verkställighet) består bl.a. av åtgärder för ökad kostnadseffektivitet inom egenregiverksamheten samt åtgärder för att sänka kostnaderna för ekonomiskt bistånd genom satsningar på välfärdsjobb. Även ökade intäkter från regionen för delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter ingår här. Satsningar görs bl.a. genom att en funktion som IT-samordnare inrättas samt att ledningsorganisationen inom funktionshinderområdet förstärks. Sammantaget förväntas dessa åtgärder ge effekt i form av minskade nettokostnader om 11,1 mnkr, varav de ökade intäkterna från regionen står för den större delen.

4.3 Verksamhetsmått

Inom äldreomsorg minskar volymerna inom hemtjänst medan antalet vårddyg i vård- och omsorgsboende ökar jämfört med budget 2022.

För funktionshinderområdet minskar antalet boendestödstimmar tillsammans med antalet årsplatser i bostad med särskild service och korttidsvistelse, medan antalet årsplatser i daglig verksamhet ökar.

Inom individ- och familjeomsorgen ökar antalet årsplatser i familjehem och jourhem likväl som antalet hushåll med ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd). Beräknat antal flyktingar i etablering ökar också jämfört med år 2022.

Tabell 4. Verksamhetsmått 2023¹

Underlag budget år 2023	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Äldreomsorg			
Hemtjänst, timmar *	151 136	164 941	153 420
Permanent/korttid/växel, antal årsplatser	203	207	217
Insatser för personer med funktionsnedsättning			
Gruppboende, antal årsplatser	92	102	93
Daglig verksamhet, antal årsplat	124	89	115
Personlig assistans/avlösare/ ledsagare, timmar	35 644	39 924	38 976
Korttidsvistelse, antal årsplatser	19	25	20
Boendestöd, timmar	16 197	19 236	16 108
Insatser för vuxna missbrukare			
Behandlingshem (SoL/LVM), årspl.	9	3	3
Boende vuxna missbruk, årsplats	0	0	0
Övrig vuxenvård			
Boende/behandlingshem	4	13	12
Boendestöd, timmar	1 675	1 920	1 800
Insatser för barn och unga			
Institutionsvård, årsplatser	10	9	11
Familjehem/jourhem, årsplatser	34	31	39
Försörjningsstöd			
Försörjningsstöd, antal hushåll	173	181	188
Ensamkommande och nyanlända			
Ensamkommande barn och ungdomar, årsantal		8	14
Nyanlända vuxna och barn, årsantal		77	122

* Omfattar även personer under 65 år

1. Underlag till budget med gjorda effektiviseringar, inklusive förändringar avseende intäktsförstärkning och kostnadsreducering.

4.4 Ersättningsnivåer

Ersättningsnivåerna räknas genomgående upp med 2 % jämfört med föregående år. En extra ersättning till hemtjänstutförarna för delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser utgår utöver den grundläggande hemtjänstersättningen. Delegeringsersättningen höjs med 57 (egen regi) respektive 68 % (extern regi) vilket i förhållande till hemtjänstersättningen motsvarar 2 %. Ersättningen till barn- och utbildningsnämnden för måltidsverksamheten inom särskilt boende höjs med 20 %, främst till följd av ökade livsmedelspriser.

Till följd av ökad inflation och jämfört med tidigare år, höga löneanspråk i pågående avtalsrörelse, finns en risk för högre kostnadsökningar än vad uppräkningsnivåerna motsvarar. Även preliminära beräkningar och omsorgsprisindex (OPI) som reglerar flera avtal för köp av verksamhet, visar på högre kostnadsökning än höjningen av ersättningsnivåerna.

Tabell 5. Ersättningsnivåer 2023¹

Underlag budget år 2023 (kronor och % förändring)	Kronor per månad / styck		Kronor per helår, tkr		Årlig förändr,% Budget 2023
	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2022	Budget 2023	
Äldreomsorg					
Ordinärt boende					
<i>Hemtjänst 1 januari - 31 mars</i>					
Omvårdnad, tätort, internt, kr/utförd timme	405 kr	405 kr	4,9	4,9	
Omvårdnad, glesbygd, internt, kr/utförd timme	486 kr	486 kr	5,8	5,8	
Service, tätort, internt, kr/utförd timme	358 kr	358 kr	4,3	4,3	
Service, glesbygd, internt, kr/utförd timme	431 kr	431 kr	5,2	5,2	
Omvårdnad tätort, externt, kr/utförd timme	433 kr	433 kr	5,2	5,2	
Omvårdnad glesbygd, externt, kr/utförd timme	521 kr	521 kr	6,2	6,2	
Service, tätort, externt, kr/utförd timme	384 kr	384 kr	4,6	4,6	
Service, glesbygd, externt, kr/utförd timme	462 kr	462 kr	5,5	5,5	
Matleverans internt, kr/styck	75 kr	75 kr	0,9	0,9	
Matleverans externt, kr/styck	81 kr	81 kr	1,0	1,0	
<i>Hemtjänst 1 april - 31 december</i>					
Omvårdnad, tätort, internt, kr/utförd timme	405 kr	413 kr	4,9	5,0	2,0
Omvårdnad, glesbygd, internt, kr/utförd timme	486 kr	496 kr	5,8	6,0	2,0
Service, tätort, internt, kr/utförd timme	358 kr	365 kr	4,3	4,4	2,0
Service, glesbygd, internt, kr/utförd timme	431 kr	440 kr	5,2	5,3	2,0
Omvårdnad tätort, externt, kr/utförd timme	433 kr	442 kr	5,2	5,3	2,0
Omvårdnad glesbygd, externt, kr/utförd timme	521 kr	531 kr	6,2	6,4	2,0
Service, tätort, externt, kr/utförd timme	384 kr	392 kr	4,6	4,7	2,0
Service, glesbygd, externt, kr/utförd timme	462 kr	471 kr	5,5	5,7	2,0
Matleverans internt, kr/styck	75 kr	76 kr	0,9	0,9	2,0
Matleverans externt, kr/styck	81 kr	83 kr	1,0	1,0	2,0
<i>Delegering 1 januari - 31 december</i>					
Delegeringsersättning, internt, kr/brukare	313 kr	492 kr	3,8	5,9	57,2
Delegeringsersättning, externt, kr/brukare	313 kr	526 kr	3,8	6,3	68,1
Vård- och omsorgsboende					
<i>1 januari - 31 mars</i>					
Medicinsk fotvård på mottagning, kr/behandling	450 kr	450 kr	5,4	5,4	
Medicinsk fotvård vid hembesök, kr/behandling	720 kr	720 kr	8,6	8,6	
<i>1 april - 31 december</i>					
Medicinsk fotvård på mottagning, kr/behandling	450 kr	459 kr	5,4	5,5	2,0
Medicinsk fotvård vid hembesök, kr/behandling	720 kr	734 kr	8,6	8,8	2,0
Måltidsverksamhet, heldygnskost (Buf)	617 727 kr	744 756 kr	7 412,7	8 937,1	20,6
Insatser personer med funktionsnedsättning					
Ledsagare/avlösare enligt Sol/LSS					
Personlig assistans, internt, kr/utförd timme	322 kr	329 kr	3,9	3,9	2,0
Personlig assistans, externt, kr/utförd timme	322 kr	329 kr	3,9	3,9	2,0
Ledsagning/Avlösning, internt, kr/utförd tim, jan-mar	318 kr	324 kr	3,8	3,9	2,0
Ledsagning/Avlösning, externt, kr/utförd tim, jan-mar	330 kr	336 kr	4,0	4,0	2,0
Ledsagning/Avlösning, internt, kr/utförd tim, apr-dec	324 kr	331 kr	3,9	4,0	2,0
Ledsagning/Avlösning, externt, kr/utförd tim, apr-dec	336 kr	343 kr	4,0	4,1	2,0
Boendestöd					
Boendestöd tätort internt kr/utförd timme jan-mar	448 kr	448 kr	5,4	5,4	
Boendestöd glesbygd internt kr/utförd timme jan-mar	536 kr	536 kr	6,4	6,4	
Boendestöd tätort externt kr/utförd timme jan-mar	479 kr	479 kr	5,8	5,8	
Boendestöd glesbygd externt kr/utförd timme jan-mar	574 kr	574 kr	6,9	6,9	
Boendestöd tätort internt kr/utförd timme april-dec	448 kr	457 kr	5,4	5,5	2,0
Boendestöd glesbygd internt kr/utförd timme april-dec	536 kr	547 kr	6,4	6,6	2,0
Boendestöd tätort externt kr/utförd timme april-dec	479 kr	489 kr	5,8	5,9	2,0
Boendestöd glesbygd externt kr/utförd timme april-dec	574 kr	585 kr	6,9	7,0	2,0
Korttidsstillsyn enligt LSS					
Nivå 1, intern kr/mån (Buf)	7 491 kr	7 640 kr	89,9	91,7	2,0
Nivå 2, intern kr/mån (Buf)	11 616 kr	11 848 kr	139,4	142,2	2,0
Nivå 3, intern kr/mån (Buf)	18 342 kr	18 709 kr	220,1	224,5	2,0
Nivå 4, intern kr/mån (Buf)	26 202 kr	26 727 kr	314,4	320,7	2,0
Individ- och familjeomsorg					
<i>1 januari - 31 mars</i>					
Familjerådgivning, kr/besök	1 450 kr	1 479 kr	17,4	17,7	2,0
<i>1 april - 31 december</i>					
Familjerådgivning, kr/besök	1 479 kr	1 509 kr	17,7	18,1	2,0

1. Underlag till budget med gjorda effektiviseringar, inklusive förändringar avseende intäktsförstärkning och kostnadsreducering.

4.5 Investeringar

Investeringsbudgeten för 2023 omfattar kostnader för inventarier till paviljongen vid Söderströmsgården samt för inventarier generellt inom socialförvaltningens verksamheter. Utöver dessa poster finns i likhet med tidigare år medel för oförutsedda brukarbehov inom bostad med särskild service samt för investeringar inom området välfärdsteknik.

Kommande år i planeringsperioden påverkas bl.a. av att två vård- och omsorgsboende tas i drift liksom två bostäder med särskild service enligt LSS.

Tabell 6. Investeringsbudget 2023

Investeringsprojekt/-objekt, tkr	Budget 2022	Prel ombudg	2023	2024	2025	2026	2027
S:A LOKALER, INFRASTRUKTUR	200	0	200	3 200	300	300	300
Demensdagvård, 5 resp 20 platser			0	3 000	0	0	0
Bostad med särskild service LSS, 2 st med 6 platser			0	0	0	0	0
Daglig verksamhet LSS, verksamhetslokal			0	0	0	0	0
Lokalanpassn, oförutsedda brukarbehov	200	0	200	200	300	300	300
S:A INVENTARIER	1 750	0	1 500	1 200	6 700	1 200	700
Särskilt boende Trävista torg			0	0	3 000	0	0
Särskilt boende paviljonger	850	0	800	0	0	0	0
Särskilt boende Tranholmen			0	0	3 000	0	0
Demensdagvård			0	500	0	0	0
Bostad med särskild service LSS			0	0	0	500	0
Inventarier	900	0	700	700	700	700	700
S:A IT	0	0	300	300	300	300	300
Välfärdsteknik/digitalisering omsorg	0	0	300	300	300	300	300
TOTALT	1 950	0	2 000	4 700	7 300	1 800	1 300

Lokalutveckling i samarbete med externa aktörer	2024	2025	2026	2027
VoB för äldre Tranholmen (63 platser, 7 avd)	X			
VoB för äldre Trävista Torg (70 platser, 7 avd)		X		
LSS bostäder 6 lgh, inriktning Trävista Torg		X		
LSS bostäder 6 lgh, Stenhamra (Västra Törnby) prel. extern aktör		X		
VoB = Vård och omsorgsboende				

Budget 2022 inkl ombudgetering från 2021. Samt beaktat omföring av 2022 års budget från nämnder/förvaltningar till TN-Fastighetsenheten